

שאלה: האם מותר לנשים מניקות לשתות לפי שיעורים מצומצמים בצום כיפור?

תשובה: אצטט כאן מדברי הרב משה הררי, בספרו הנפלא "מקראי קודש על הלכות יום הכיפורים" (מהד' תשע"ד, הנמצא ב"אוצר החכמה") עמ' 217-218, פרק ט, פסקא טו, שם כתב [וקצרתי מדבריו]:

"יש מקילים ואומרים שכל מניקה שיש חשש שיפסק חלבה אם תתענה, צריכה לשתות ביום הכפורים לפי שיעורים [לא יותר מ-40 גרם מים במרווחים של לא פחות מעשר דקות בין שתיה לשתיה]. כך ע"פ דברי הרב אביגדור נבנצל (רב העיר העתיקה, ירושלים). ובארץ ישראל בימים החמים ודאי קיים חשש הזה שעלול חלבה להפסק. והטעם לפסיקה זו שהגמרא אומרת שסתם תינוק הוא מסוכן אצל חלב (יבמות קי"ד). ואפשר לשתות כמויות עצומות של מים ע"י שתייה לשיעורים. ובפרט שלדעת הרמב"ם אין צורך להפסקה בשתייה של עשר דקות, אלא די בכמה שניות לבד. [אמנם באכילה ודאי צריכים לשמור עשר דקות לכל הפסקה]. ועוד אמר הרב נבנצל ששתייה זו אינה רשות אלא חובה ותתחיל לשתות כבר בליל כיפור, ולא רק מהבוקר. והוסיף שדבריו אמורים לגבי כל תינוק עד גיל כ"ד חודש, אם הוא עדיין יונק. וההיתר אמור גם אם יונק רק חלקית כי מאכילים אותו פירות וירקות מרוסקים. וכאשר שאלו אותו והרי יש תחליף חלב עמו "מטרנה"? וענה שאין לסמוך על המחליף, כי מחסנים את התינוק דוקא ע"י חלב אם. וכן אם התינוק יונק רק פעם אחת ביום, הדין כן, כי חלב אם מחסן אותו ממחלות וכתב ה"חזון איש" כי כל שינוי תזונה נחשב לפקוח נפש אצל תינוק.

ועוד הביא מה ששמע מהרב שלמה זלמן אוירבך כי רק אם בטוחה האם שלא יחסר לה חלב מחמת הצום אז תתענה ולא תשתה כלל. אך אם יש ספק בכך, תשתה לשיעורים. ועוד הוסיף [רש"ז] כי בדורות אלו ירדה חולשה לעולם [כן כתבו כמה פוסקים], מה שלא היה בדורות האמוראים. וגם חלשים אנו מול הדורות שקדמו לנו. [נ"ל ראייה לכך שהנשים בזמננו אין בכוחן להניק כ"ד חודש כמו בתקופת חז"ל]. ובספר "תורת היולדת" של הרב יצחק זילברשטיין (פרק נא, הערה יא) הביא מעשה שה"חזון איש" התיר לאשה לשתות לשיעורים כאשר חששו שיפסיק החלב.

וכן כתב "שמירת שבת כהלכתה" (פרק לט, במהד' שנת תשל"ט, ס"ק יז, ובמהד' תש"ע ס"ק יח) "אשה מינקת אשר אם לא תשתה לא תהיה לה כמות מספקת של חלב, וכל הזנת התינוק תלויה בכך, ואם תתענה האם יסתכן התינוק, מותר לה לשתות [ולא לאכול, כי בשתייה זה מספיק לצורך התינוק] הואיל והתינוק רגיל לשתות רק מחלב אם. ותשתה בשיעורים". [הרב לא היתר כאשר התינוק כבר ניזון גם ממאכלים אחרים]. והוסיף ליעץ: "ודאי שאסור לה לאשה המינקת ללכת לבית הכנסת, אם אמנם קיים חשש שבגלל זה תבוא למצב שתצטרך לשתות".

הבאתי כאן מדבריהם, אע"פ שכידוע יש מחמירים, אבל ראוי לציבור לדעת מה אמרו רבנים מפורסמים הנ"ל.